

Yhdessä, erikseen vai yhteistyössä

Sisäasiainministeriö asetti 11.5.2005 kunta- ja palvelurakenneuudistus – hankkeen. Hankkeen tavoitteena on, että nykyisin kuntien vastuulla olevat palvelut saavat riittävän vahvan rakenteellisen ja taloudellisen perustan niiden järjestämisen ja tuottamisen turvaamiseksi tulevaisuudessa siten, että palveluiden laatu ja vaikuttavuus, saavutettavuus ja tehokkuus sekä teknologinen kehittäminen on otettu huomioon. Tarkastelun kohteena ovat kuntajaotuksen muutokset ja kuntarajat ylittävä yhteistyö kaikilla aluetasoilla kunnista valtakunnan tasolle saakka.

Edellinen kappale oli suoraa lainausta nk. PARAS-hankkeen asettamispäätöksestä. Vuosi on kulunut ja mitä on saatu aikaan. Kuntapäätäjät laitettiin itse miettimään miten paras-hankkeen tavoitteet kullakin alueella parhaiten toteutettaisiin. Vastaukset sisäasiainministeriölle annettiin helmikuussa, jonka jälkeen siellä on valmisteltu hankkeen jatkoa. Kesäkuussa eduskunnalle tullaan antamaan lakiesitys niin sanotuksi puitelaksi, jolla maakunnat ja kunnat veloitetaan ennen seuraavia kunnallisvaaleja, jotka pidetään vuonna 2008, toteuttamaan palvelurakenteisiinsa laissa ehdotettuja muutoksia. Päähallituspuolueiden, eli demareiden ja kepulaisten, riitelyn ja näkemuserojen takia ei kuntarakenteisiin ole tulossa juuri mitään muutoksia.

Keskustelu kuntaliitoksista, palvelurakenteista ja kuntien välisestä yhteistyöstä on lähtenyt liikkeelle kuntien surkeasta taloudellisesta tilanteesta johtuen. Lähes puolet suomalaisista kunnista teki negatiivisen tuloksen vuonna 2005 ja kuntien lainakanta kasvaa hälyttävästi, eli niiden kyky selviytyä edes lakisääteisistä palveluvelvoitteistaan on hyvin kyseenalainen. Palvelurakennemuutosta edellyttää lisäksi henkilöstön voimakas eläköityminen, paikoitellen lähes puolet julkisen sektorin henkilöstöstä on siirtymässä eläkkeelle tulevan kymmenen vuoden kuluessa. On siis mietittävä miten palvelut tuotetaan vähenevän henkilöstön ja niukkenevien taloudellisten resurssien aikakaudella, haaste on melkoinen.

Kesäkuussa vuonna 2004 käynnistettiin pääkaupunkiseudun kuntien, Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan, kesken yhteistyö perustamalla johtavista poliitikoista sekä kaupunginjohtajista koostuva pääkaupunkiseudunneuvottelukunta. Tosiasiassahan pääkaupunkiseudulla on kuntien välillä tehty hyvää yhteistyötä jo vuosikymmeniä, mutta nyt yhteistyön tavoitteet sovittiin selkeämmin, eli yhteistyölle tehtiin strategia ja johtavat kuntapoliitikot asemamandaatillaan osallistuvat neuvottelukunnan työskentelyyn ja siten johtavat virkamiesten valmistelutyötä tavoitteiden saavuttamiseksi. Lopulliset päätökset ja linjaukset tehdään kunkin jäsenkaupungin valtuustossa. Tavoite kuitenkin on selkeä; taloudellisemmin, tehokkaammin ja niin, että palveluiden laadussa ei tingitä. Kuntalaisten on myös jatkossa saatava palvelut siten, että hallinnolliset kuntarajat eivät keinotekoisesti haittaa ihmisten elämistä tällä yhteisellä työssäkäynti- ja asumisalueellamme.

Runsas viikko sitten tiistaina pidettiin Finlandia-talossa historiallinen neljän kaupunginvaltuuston yhteisseminaari, jonka jälkeen kukin valtuusto kokoontui omaan kokoukseensa päättämään entisestään tiivistettävästä pääkaupunkiseudun kuntien verkostomaisesta yhteistyöstä. Valtuustot hyväksyivät pääkaupunkiseudun yhteistyösopimuksen, jonka tärkeimpänä hankkeena ovat yhteiset maankäyttöön, asumiseen sekä liikenteeseen liittyvät ohjelmat, jotka laaditaan ensi vuoden loppuun mennessä. Edellä mainittujen ohjelmien lisäksi kaupungit sitoutuivat selvittämään lukuisan joukon muita merkittäviä yhteistyöhankkeita, joiden tavoite on entinen; toimintojen tehostaminen ja siten taloudellinen säästö.

Pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyö ei ole valtionhallinnolta ennen paras-hanketta juurikaan saanut kiitosta, yhteistyöhankkeen onnistumista ennemminkin on pidetty epätodennäköisenä ja sen tuomia taloudellisia sekä toiminnallisia säästöjä on pidetty teoreettisina. Nyt näyttää ääni sisäasiainministeriön herroilla muuttuneen. Pääkaupunkiseudun kuntien välinen yhteistyö ja erityisesti nyt hyväksytty tiivistetyn yhteistyön malli, ollaan ottamassa esimerkiksi muun Suomen suurten kasvukeskusten toiminatamalliksi – hyvä niin!

Helppointa yhteisellä alueella kuntalaisten tasapuolisen verotus- ja palvelukohtelun toteutuminen hoidettaisiin kuntarajat poistamalla, eli pääkaupunkiseudun kunnat yhdistämällä. Nyt hyväksytty sopimus kuitenkin siirsi asiasta käytävän keskustelun vuoteen 2008 ja silloinkin vain arvioidaan onko kuntaliitosselvitys tarkoituksenmukaista toteuttaa. Elämä pääkaupunkiseudulla jatkuu siis yhteistyössä, kuitenkin tiivistyneessä sellaisessa.

Tapani Mäkinen (Kok)
Kaupunginvaltuutettu
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja
t.makinen@kolumbus.fi